

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

අංක 1835/6 - 2013 නොවැම්බර් මස 04 වැනි සඳුදා - 2013.11.04

(රජයේ බලයපිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස: (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය

1995 අංක 15 දරන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම් හා විගණන ප්‍රමිති පනත

4 (2) උප වගන්තිය යටතේ කරනු ලබන පළ කිරීම්

ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය (මෙහි මින් මතු 'ආයතනය' යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) වෙත පැවරී ඇති බලතල අනුව, ආයතනය විසින් මේ සමග පළකර ඇති කල්බදු මත වන ඉඩම් භාවිතයට ඇති හිමිකම සඳහා සලකන ආකාරය පිළිබඳ විකල්ප ප්‍රකාශනය සම්මත කර ඇති අතර, 1995 අංක 15 දරන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම් හා විගණන ප්‍රමිති පනතේ අරමුණු සඳහා මෙම ප්‍රමිතීන් වර්ෂ දෙදහස් දොළහේ ජනවාරි මස පළමු වැනි දින හෝ ඊට පසුව ආරම්භ වන කාලපරිච්ඡේද ආවරණය කෙරෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා බලාත්මක වේ.

ආයතනයේ පාලක සභාවේ අණ පරිදි,

අරුණ අල්විස්,
ලේකම්.

2013 නොවැම්බර් මස 04 වැනි දින,
කොළඹ 07,
මලලසේකර මාවත,
අංක 30 ඒ,
ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ දී ය.

සලකන ආකාරය පිළිබඳ විකල්ප ප්‍රකාශනය (SoAT)

කල්බදු මත වන ඉඩම් භාවිතයට ඇති හිමිකම

ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ කර්තෘ හිමිකම අඩංගු දෑ මෙම සලකන ආකාරය පිළිබඳ විකල්ප ප්‍රකාශනයෙහි අන්තර්ගත වේ. ප්‍රභවය අඩංගු කිරීම පිළිගැනීමකට යටත්ව පෞද්ගලික සහ වාණිජමය නොවූ කටයුතු සඳහා වෙනස් නොකරන ලද ස්වරූපයෙන් නැවත ප්‍රතිප්‍රකාශනයට අවසර ඇත. වාණිජ අරමුණු සඳහා නැවත ප්‍රතිප්‍රකාශනයට ඉල්ලීම් සහ විමසීම් අරුණ අල්විස් මහතා, ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය, අංක 30 A, මලලසේකර මාවත, කොළඹ 07. ශ්‍රී ලංකා යන ලිපිනයට යොමු කළ යුතුය.

කල්බදු මත ඉඩම් භාවිත කිරීමට ඇති හිමිකම

	පටුන	පේද
අරමුණ		1
විෂය පථය		2
නිර්වචන		3
හඳුනාගැනීම		4-5
මුල් මැණීම		6-9
පසුකාලීන මැණීම		10-14
ක්‍රමක්ෂය		15
භාණිකරණය		16
ඉදිරිපත් කිරීම		17-19
කෙටි කාලීන කල්බදු		20
හෙළිදරව් කිරීම		21-30
බලාත්මක දිනය		31
සංක්‍රාන්තිය		32-39

මෙම සලකන ආකාරය පිළිබඳ විකල්ප ප්‍රකාශනය (SoAT) සඳහා විධිවිධාන අනිවාර්ය නොවුව ද, ඔවුන්ගේ විෂය පථය තුළ ගැනෙන අස්තිත්ව මෙම (SoAT) හි නිර්දේශ සමඟ අනුකූලවීමට උනන්දු කරනු ලැබේ.

අරමුණ :

1. මෙම SoAT හි අරමුණ, බදු ගැණුම්කරුවන් සඳහා කල්බදු මත ඉඩම් භාවිතයට ඇති හිමිකම සඳහා ඉඩහරිනු ලබන විකල්ප සැලකිය යුතු ආකාරය සහ සම්බන්ධ හෙළිදරව් කිරීම් නියම කිරීමයි.

විෂය පථය :

2. මෙම SoAT, SLFRS වලට මාරුවීමට කලින් ඇතුළත්වූ සහ මූල්‍ය කල්බදු ලෙස ගිණුම්ගතකළ, කල්බදු මත ඉඩම් භාවිත හිමිකම සඳහා ගිණුම්කරණයට, 2007 මැයි 31 දින UITF ප්‍රකාශයට පත්කළ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති, ව්‍යවහාරකරණ උපදේශන අංක 1 නියමය භාවිතා කළ කල්බදු මත ඉඩම් භාවිත හිමිකම සඳහා ව්‍යවහාර කළ හැකිය.

නිර්වචනයන්:

3. මෙම SoAT හි පහත සඳහන් යෙදුම්, නිශ්චිතව දක්වා ඇති තේරුම් සහිතව භාවිතා කෙරේ.
අසම්භාව්‍ය කුලිය යනු කාලය ගතවීම හැර, කල් බද්ද පටන් ගැනීමේ දිනයට පසු ඇතිවන කරුණු හෝ තත්ත්වයන්හි වෙනස්වීම් හේතුවෙන්, ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි යටතේ පැන නගින කල්බදු ගෙවීම්ය.

කල්බද්ද පිළිබඳ ආරම්භක දිනය යනු කල්බදු දීමනාකරු පාදකවන වත්කම, බදු ගැණුම්කරුගේ භාවිතය සඳහා ලබාගත හැකි දිනයයි.

කල්බද්ද පිළිබඳ පටන්ගැන්මේ දිනය යනු කල්බදු ගිවිසුම සහ කල්බදු ගිවිසුමේ පාර්ශ්වයන් මගින් බැඳීම් ඇතිකර ගනු ලබන දිනය අතර, මුලින් ඇතිවන දිනයයි.

මූලික බදු සෘජු පිරිවැය යනු කල්බදු ගනුදෙනුව සිදු නොකළේ නම් දැරීමට සිදු නොවන, කල්බද්ද, සාකච්ඡාවට සහ පිළියෙල කරගැනීමට සෘජුවම ආරෝපිත වූ ආපසු අයකරගත හැකි පිරිවැයයි.

කල්බද්ද යනු ප්‍රතිස්ථාපක සඳහා හුවමාරුවක් ලෙස ඉඩමක් භාවිතා කිරීමේ හිමිකම (පාදක වූ වත්කම) කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා පවරාදීමේ ගිවිසුමකි.

කල්බදු වගකීම යනු පාදක වූ වත්කම කල්බදු වාරය තුළ කල්බදු ගැණුම්කරුට භාවිතාකිරීමට අවසර දීම සඳහා ඇති බදු දීමනාකරුගේ බැඳීමයි.

කල්බදු ගෙවීම නම්, ස්ථාවර කුලිය සහ අසම්භාව්‍ය කුලිය සහ අවිනිශ්චිතතාවයට යටත් කුලිය ඇතුළත් එහෙත්, බදු ගැණුම්කරු විසින් ගෙවිය යුතු අවශේෂ වටිනාකම් ඇප සහ වාර විකල්ප දඩ මුදල්වලට සීමා නොවී කල්බද්දක් යටතේ පැන නගින ගෙවීම්ය.

කල්බදු වාරය යනු සිදුනොවීමට ඇති ප්‍රවනතාවයට වඩා, ඇතිවිය හැකි දිගම වාරයයි.

බදු ගැණුම්කරු යනු කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා පාදකවන වත්කම භාවිත කිරීමේ අයිතිය සඳහා ප්‍රතිශ්ඨාවක් වෙනුවෙන් වෙනත් අස්තිත්වයකට සැපයීමේ ගිවිසුමකට අස්තිත්වයක් ඇතුළත් වීමයි.

බදු ගැණුම්කරුගේ වර්ධන ණය අනුපාතිකය යනු කල්බද්දේ පටන්ගැන්මේ දිනයේ, සමාන කොන්දේසි සහ සමාන ඇප මත, පාදකවන සමාන වත්කමක් මිලදීගැනීමට අවශ්‍ය අරමුදල් ණයට ගැනීමට, බදු ගැණුම්කරුට ගෙවීමට සිදුවන පොළී අනුපාතිකයයි.

බදු දීමනාකරු බදු ගැණුම්කරුගෙන් අය කරන අනුපාතිකය යනු ගනුදෙනුවේ ස්වභාවය මෙන්ම කල්බදු ගෙවීම්, කල්බදු වාරය සහ අසම්භාව්‍ය බදු කුලී වැනි විශේෂිත කොන්දේසි සැලකිල්ලට ගනු ලබන වට්ටම් අනුපාතිකයයි.

අවශේෂ වටිනාකම් සහතිකවීම යනු බදු ගැණුම්කරු විසින් පාදකවන වත්කම බදු දීමනාකරුට ආපසු භාරදීමේ දී, එහි සාධාරණ අගය අඩුම වශයෙන් නිශ්චිතව දක්වා ඇති වටිනාකමවත් වන බවට, බදු ගැණුම්කරු දෙනු ලබන සහතිකයයි. සාධාරණ අගය එම වටිනාකමට වඩා අඩුනම් බදුගැණුම්කරු වෙත ස බදු දීමනාකරුට ගෙවීමට බැඳී සිටියි.

ඉඩම භාවිතයට හිමිකම බදු වාරය සඳහා නිශ්චිත වත්කම භාවිතය හෝ පාලනයට බදු ගැණුම්කරුට ඇති හිමිකම නියෝජනය කරනු ලබන ඉඩමකි.

කෙටිකාලීන කල්බද්ද යනු බද්ද ආරම්භ වන දිනයේම, එය අළුත් කිරීම හෝ දීර්ඝ කිරීමට මාස දොළහකට හෝ අඩු කාලයකට උපරිම හැකියා විකල්පය ඇතුළත් කල්බදු වාර සහිත කල්බද්දකි.

උප කල්බද්ද යනු මුල් කල්බදු දීමනාකරු සහ ගැණුම්කරු අතර වන කල්බදු ගිවිසුම (ප්‍රධාන බද්ද) බලාත්මකව තිබිය දී පාදක වත්කම මුල් බදු ගැණුම්කරු විසින් (හෝ අතර මැදි බදු දීමනාකරු) තුන්වන පාර්ශ්වයකට ප්‍රතිබදු දීමේ ගිවිසුමකි.

පාදක වත්කම යනු කල්බද්දක භාවිතා කිරීම සඳහා හිමිකම පවරනු ලබන ඉඩමකි.

සඵල පොළී ක්‍රමය LKAS 39 මූල්‍ය සාධන පත්‍ර හඳුනා ගැනීම සහ මිණුම් කිරීමෙන් නිර්වචිත අතර මෙම (SoAT) හි භාවිත කෙරේ.

හඳුනාගැනීම :

4. කල්බද්ද ආරම්භක දිනයේදීම, බදු ගැණුම්කරු විසින් ඉඩම භාවිතයට ඇති හිමිකම සහ බදු ගෙවීමට ඇති වගකීම මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ හඳුනාගත යුතු ය.
5. බදු ගැණුම්කරු විසින්, වෙනත් LKAS මගින් වත්කමේ පිරිවැයට එකතු කිරීම අවශ්‍ය හෝ අවසර දී ඇති ප්‍රමාණයට හැර, පහත සඳහන් අයිතම විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ හඳුනාගත යුතු ය.

- (අ) කල්බදු ගෙවීමට ඇති වගකීම මත පොළී වියදම (10 (අ) ඡේදය බලන්න.)
- (ආ) ඉඩම භාවිත කිරීමේ හිමිකම කෙරෙහි ක්‍රමක්ෂය (10 (ආ) සහ 15 වන ඡේද බලන්න.)
- (ඇ) අසම්භාව්‍ය කුලීවල අපේක්ෂිත වටිනාකම යළි තක්සේරු කිරීම හෝ වාර විකල්ප දඩ මුදල් වලට යටත් අපේක්ෂිත ගෙවීම් සහ ප්‍රවර්තන හෝ පෙර කාලපරිච්ඡේද (12 (අ) ඡේදය බලන්න) වලට අදාළ අවශේෂ වටිනාකම් සහතික වීම්වල ප්‍රතිඵලයන් මත කල්බදු ගෙවීමට ඇති වගකීමේ යම් වෙනස් වීම්.
- (ඈ) ඉඩම භාවිතය කෙරෙහි ඇති හිමිකම මත යම් හානිකරන අලාභ

මැණීම :

මූලික මැණීම.

6. කල්බද්දක් පටන් ගැනීමේ දින, බදු ගැණුම්කරු විසින් මැණීම කළයුතු දෑ:
 - (අ) බදු ගැණුම්කරුගේ වර්ධක ණය ගැනීම් අනුපාතිකය හෝ, එය එක්වරම නිර්ණය කළ හැකි නම්, බදු දීමනාකරු, බදු ගැණුම්කරුගෙන් අයකරන අනුපාතිකය භාවිතාකර වට්ටම් කල කල්බදු ගෙවීම්වල වර්තමාන අගයට කල්බදු ගෙවීමේ වගකීම.

- (ආ) කල්බදු ගෙවීම මත වගකීමේ වටිනාකමට බදු ගැණුම්කරු විසින් දරන ලද යම් මූලික සෘජු පිරිවැයට එකතු කළ වටිනාකමට ඉඩම භාවිතා කිරීම සඳහා වන හිමිකම.

කල්බදු ගෙවීම වර්තමාන අගය :

7. කල්බද්ද දීර්ග කිරීමට හෝ අවසන් කිරීමට ඇති යම් විකල්ප වල බලපෑම ගණන් ගෙන සෑම විය හැකි වාරයක් සඳහා සිදුවීමේ සම්භාව්‍යතාවය ඇස්තමේන්තු කර කල්බදු වාරය කල්බදු ගැණුම්කරු නිර්ණය කළ යුතු ය.
8. සියලුම අදාළ තොරතුරු භාවිතා කරමින් නිර්ණය කළ අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵලයේ පදනම මත, කල්බදු වාරය තුළ ගෙවිය යුතු කල් බදු වල වර්තමාන අගය බදු ගැණුම්කරු නිර්ණය කළ යුතු ය. අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵලය නම්, ප්‍රතිඵල සාධාරණ සංඛ්‍යාවක මුදල් ප්‍රවාහයන්හි සම්භාව්‍යතා -බර්ත සාමාන්‍යය වෙයි. ගෙවිය යුතු කල්බදුවල වර්තමාන අගය නිර්ණය කිරීමේ දී බදු ගැණුම්කරු ඇතුළත් කළ යුතු දෑ.
 - (අ) ගෙවිය යුතු අසම්භාව්‍ය කුලී තක්සේරුවක්, අසම්භාව්‍ය කුලිය, දර්ශකයක් හෝ අනුපාතිකයක් මත රඳා පවතින නම්, බදු ගැණුම්කරු අපේක්ෂිත කල්බදු ගෙවීම් පවත්නා එක්වරම ලබාගත හැකි ඉදිරි අනුපාතික හෝ දර්ශක භාවිතා කරමින් නිර්ණය කළ යුතු ය. ඉදිරි අනුපාතික හෝ දර්ශක එක්වරම ලබාගත නොහැකි නම් බදු ගැණුම්කරු පවත්නා අනුපාතික හෝ දර්ශක භාවිතා කළ යුතු ය.
 - (ආ) අවශේෂ අගය සහතික ක්‍රමය යටතේ බදු දීමනාකරුට ගෙවිය යුතු මුදල්වල ඇස්තමේන්තුවක් සම්බන්ධකමක් නොමැති තුන්වන පාර්ශ්වයක් සලසන අවශේෂ අගය සහතික කිරීම් කල් බදු ගෙවීම් නොවේ.
 - (ඇ) වාර විකල්ප දඩ යටතේ, බදු දීමනාකරුට අපේක්ෂිත ගෙවීම් ඇස්තමේන්තුවක්.
9. කල්බද්දක ඇතුළත් ගැණුම් විකල්පයක ක්‍රියාත්මක මිල කල් බදු ගෙවීමක් නොවන අතර, ගෙවිය යුතු කල් බදුකුලී ගෙවීම්වල වර්තමාන අගය නිර්ණය කිරීමේ දී මිලදී ගැණුම් විකල්පය ඇතුළත් කරනු නොලැබේ.

පසුකාලීන මැණීම :

10. කල්බද්ද ආරම්භ කළ දිනට පසුව, බදු ගැණුම්කරු මිණුම් කළ යුතු දෑ:
 - (අ) 11-13 ඡේදයන්හි අවශ්‍යතාවයන්ට යටත්ව, සඵල පොළී අනුපාතිකය භාවිතා කර කල්බදු ගෙවීමට ඇති වගකීම ක්‍රමාංකය පිරිවැයට.
 - (ආ) 16 වන ඡේදය ව්‍යවහාර නොවේ නම්, ඉඩම භාවිතය කෙරෙහි හිමිකම, ක්‍රමාංකය පිරිවැයට.

කල්බදු ගෙවීමට ඇති වගකීම යළි තක්සේරු කිරීම:

11. කල්බද්දේ ආරම්භක දිනයෙන් පසු, පෙර වාර්තා කරන ලද කාල පරිච්ඡේදයේ පටන්, කරුණු හෝ තත්ත්වයක් කල්බදු වගකීමේ සැලකිය යුතු වෙනසක් පෙන්නුම් කරන්නේ නම්, එක් එක් කල්බද්ද වෙනුවෙන් ගෙවීමට පැන නගින කල්බදු ප්‍රමාණයේ ධාරණ වටිනාකම බදු ගැණුම්කරු විසින් යළි තක්සේරු කළ යුතු ය. එවැනි අඟවීම් ඇති කල්හි, බදු ගැණුම්කරු කළ යුතු දෑ:
 - (අ) 7 වන ඡේදය ප්‍රකාර කල්බදු වාරයේ කාල සීමාව යළි තක්සේරු කිරීම සහ කල්බදු වාරයට වෙනස්වීම් මගින් පැන නගින, වගකීමට ඇතිවන වෙනස්වීම්වල යම් ප්‍රතිඵලයක් පිළිබිඹු කිරීමට, ඉඩම භාවිතය කෙරෙහි හිමිකම ගැලපීම.
 - (ආ) 8 වන ඡේදය ප්‍රකාරව, යම් අවශේෂ වටිනාකම් සහතික වීම් සහ වාර විකල්ප දඩ යටතේ අපේක්ෂිත ගෙවීම් සහ අසම්භාව්‍ය කුලීවලින් යම් අපේක්ෂිත වටිනාකමක් යළි තක්සේරු කිරීම.
12. ප්‍රවර්තන සහ පෙර වර්ෂවලට සම්බන්ධ අසම්භාව්‍ය කුලී සහ කාල විකල්ප දඩ සහ අවශේෂ වටිනාකම් සහතිකවීම් යටතේ වන අපේක්ෂිත ගෙවීම්වල වෙනස් වීම් ඒවායේ අනාගත කාලපරිච්ඡේදවලට සම්බන්ධ දැවලින් වෙන්කොට බදුගැණුම්කරු හඳුනාගත යුතු ය. එවැනි ගෙවීම් පිළිබඳ අපේක්ෂිත වටිනාකම්වල වෙනස් වීම් බදු ගැණුම්කරු හඳුනාගත යුතු ය.
 - (අ) ලාභ හෝ අලාභයේ, ප්‍රවර්තන හෝ පෙර කාලපරිච්ඡේද සඳහා සම්බන්ධ එම වෙනස් වීම්වල ප්‍රමාණය.
 - (ආ) එම වෙනස්වීම් වලින් අනාගත කාලපරිච්ඡේදයට සම්බන්ධ ප්‍රමාණයට ඉඩම භාවිතය කෙරෙහි හිමිකමට ගැලපීමක් ලෙස, උදාහරණයක් ලෙස, කල්බදු ගෙවීම, බදු ගැණුම්කරුගේ විකුණුම් වටිනාකම මත පදනම් වන විට, ප්‍රවර්තන හා පෙර

කාලපරිච්ඡේදවල විකුණුම් වලට සම්බන්ධ වෙනස්වීම් ලාභයේ හෝ අලාභයේ හඳුනා ගැනේ. එහෙත් අනාගත විකුණුම්වල අපේක්ෂාවන් සම්බන්ධ වෙනස්වීම් ඉඩම භාවිත කිරීමට ඇති හිමිකමට ගැලපුමක් ලෙස හඳුනාගැනේ.

13. අසම්භාව්‍ය කුලී එම සඳහන් පොළී අනුපාතය මත පදනම් වන විට සඳහන් පොළී අනුපාතිකයේ වෙනස්වීම් පිළිබිඹු වීමට හැර බදු ගැණුම්කරු කල්බදු ගෙවීම් වට්ටම් කිරීමට භාවිතා කළ අනුපාතිකය වෙනස් නොකළ යුතු ය.
අසම්භාව්‍ය කුලී සඳහන් පොළී අනුපාතික මත පදනම් වන විට බදුගැණුම්කරු ලාභයේ හෝ අලාභවල වට්ටම් අනුපාතිකයේ වෙනස් වීම් වලින් බදු ගෙවීමට වන වගකීමේ යම් වෙනස්වීම් හඳුනාගත යුතු ය.
14. මෙම SoAT හි බලාත්මක දින හෝ ඊට පසුව තවදුරටත් ප්‍රත්‍යාගණනයට අවසර දෙනු නොලැබේ.

ඉඩම් භාවිත කිරීමට ඇති හිමිකම ක්‍රමාංශය කිරීම :

15. බදු ගැණුම්කරු ඉඩම භාවිතය පිළිබඳ අයිතිය ක්‍රමාංශය පිරිවැයට මැණීම කරන්නේ නම් කල්බද්ද ආරම්භ කළ දිනයේ පටන් කල්බදු වාරයේ අවසානය දක්වා හෝ පාදක වන වත්කමේ කාලය කෙටිනම්, ප්‍රයෝජනවත් ජීවකාලය තුළ ක්‍රමානුකූල පදනමක් යටතේ වත්කම ක්‍රමාංශය කළ යුතු ය. බදු ගැණුම්කරු ක්‍රමාංශය ක්‍රමය තෝරාගත යුතු අතර LKAS 18 ප්‍රකාර ක්‍රමාංශය කාලපරිච්ඡේදය සහ ක්‍රමය සමාලෝචනය කළ යුතු ය.

ඉඩම භාවිත කිරීමට ඇති හිමිකම භාණිකරණය :

16. බදුගැණුම්කරු සෑම වාර්තාකරණ දිනයකම ඉඩම භාවිත කිරීමට ඇති හිමිකම භාණිකරණය වී ඇත්දැයි නිර්ණය කිරීමට LKAS 36 වත්කම් භාණිකරණය ව්‍යවහාර කළ යුතු අතර, LKAS 36 ප්‍රකාර යම් භාණිකරණ අලාභයක් හඳුනාගත යුතු ය.

ඉදිරිපත් කිරීම

17. බදු ගැණුම්කරු පහත සඳහන් අයිතම මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
 - (අ) වෙනත් මූල්‍යමය වගකීම්වලින් වෙන්කර කල්බදු ගෙවීමට ඇති වගකීම,
 - (ආ) ඉඩම භාවිත කිරීමට ඇති හිමිකම ඒවා අස්පාශ්‍ය වත්කම් ලෙස දේපළ පිරිසත සහ උපකරණ හෝ ආයෝජන දේපලක් තුළ හෝ කල්බදු ගැණුම්කරු කල්බද්දට නොදෙන වත්කම්වලින් යෝග්‍ය පරිදි වෙන්කර ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
18. බදු ගැණුම්කරු විසින් ඉඩම භාවිත කිරීමට ඇති හිමිකම පිළිබඳ ක්‍රමාංශය සහ කල්බදු ගෙවීම් සඳහා වගකීම් මත පොලී වියදම, වෙනත් ක්‍රමාංශය සහ පොලී වියදම්වලින් වෙන්ව එක්කෝ ලාභයෙහි හෝ අලාභයෙන් හෝ සටහන්වල ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
19. බදු ගැණුම්කරු විසින් කල්බදු සඳහා මුදල් ගෙවීම්, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයෙහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් ලෙස වර්ගීකරණය කළ යුතු අතර සහ වෙනත් මූල්‍යමය මුදල් ප්‍රවාහවලින් වෙන්ව ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

කෙටි කාලීන කල්බදු :

20. කල්බද්දක් පටන්ගැන්මේ දින කල්බද්දක් ඇති කල්බදු ගැණුම්කරුවෙක් මුල් සහ පසුව යන දෙකේදීම මැණීම සඳහා කල්බද්දෙන්, බද්ද යන පදනම මත තෝරා ගත හැකිය.
 - (අ) කල්බදු ගෙවීමට ඇති වගකීම කල්බදු ගෙවීම්වල වට්ටම් නොකළ වටිනාකමට ; සහ
 - (ආ) ඉඩම භාවිත කිරීමට ඇති හිමිකම කල්බදු ගෙවීම්වල වට්ටම් නොකළ වටිනාකමට මූලික සෘජු පිරිවැය එකතු කිරීමෙන් එවැනි කල් බදුකරුවන් කල්බදු ගෙවීම්, කල්බදු වාරය තුළ ලාභය හෝ අලාභයෙහි හඳුනාගත යුතු ය.

හෙලිදරව් කිරීම:

21. අස්තීත්වයක් පහතවන ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක මූල්‍යමය තොරතුරු හෙලිදරව් කළ යුතු ය.
 - (අ) කල්බදු වලින් පැන නගින, මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි හඳුනාගත් වටිනාකම් හඳුනාගැනීම් සහ පැහැදිලි කිරීම් ; සහ
 - (ආ) කල්බදු අස්තීත්වයේ අනාගත මුදල් ප්‍රවාහවල වටිනාකමට කාල නියමයට සහ අවිනිශ්චිතතාව කෙසේ බලපායි ද යන්න විස්තර කිරීම.

22. 24-30 ඡේදයන්හි හෙළිදරව් කිරීම් අවශ්‍යතා සපුරාලීමට අවශ්‍ය විස්තර මට්ටම සහ සෑම විවිධ අවශ්‍යතා මත තැබිය යුතු අවධාරණය අස්තිත්වයක් විසින් සලකා බැලිය යුතු ය. අස්තිත්වයක් හෙළිදරව් කිරීම් සම්භාරය කිරීම හෝ සම්භාරය නොකිරීම කළ යුතු ය. එමගින් එක්කෝ විශාල ප්‍රමාණයක නොවැදගත් විස්තර ඇතුළත් කිරීම හෝ වෙනත් ගති ලක්ෂණ ඇති අයිතමයන් සම්භාරය කිරීමෙන් වැදගත් තොරතුරු අපැහැදිලි බවට පත් නොවේ.
23. මෙම සහ වෙනත් SLFRS මගින් අවශ්‍ය හෙළිදරව් කිරීම්, 21 වැනි ඡේදයෙහි අරමුණු සපුරාලන්නේ නැත්නම්, එම අරමුණු සපුරාලීමට අවශ්‍ය අමතර තොරතුරු අස්තිත්වයක් විසින් හෙළිදරව් කළ යුතු ය.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි ඇති වටිනාකම් හඳුනාගන්නා සහ පැහැදිලි කරන තොරතුරු:

24. අස්තිත්වයක් විසින් හෙළිදරව් කළයුතු දෑ:

(අ) පහත දෑ ඇතුළත් එහි කල්බදු සැලසීමේ ස්වභාවය.

- එම කල්බදු සැලසීම පිළිබඳ පොදු විස්තරයක්,
- අසම්භාව්‍ය කුලී නිර්ණය කරන පදනම් සහ කොන්දේසි,
- අළුත් කිරීම් හා අවසන් කිරීම් ද ඇතුළත්ව විකල්පවල පැවැත්ම සහ කොන්දේසි, ඉඩම භාවිත කිරීම සඳහා හිමිකම ඇති සහ එසේ නොවන කොටස් ලෙස හඳුනාගත් විකල්ප පිළිබඳ විස්තරාත්මක හෙළිදරව් කිරීමක් බදු ගැණුම්කරු විසින් සැපයිය යුතු ය,
- පාදක වූ වත්කම බදුගැණුම්කරුට මිලදී ගැනීම සඳහා යම් විකල්පයන්හි පැවැත්ම සහ ප්‍රධාන කොන්දේසි,
- ක්‍රමක්‍ෂය ක්‍රමවලට සම්බන්ධ උපකල්පන සහ විනිශ්චයන් පිළිබඳ තොරතුරු සහ ඒ උපකල්පන සහ විනිශ්චයන්ට වන වෙනස්වීම්,
- අවශේෂ අගය සහතිකවීම්වල පැවැත්ම සහ කොන්දේසි,
- වත්කම භාවිත කිරීමට ඇති හිමිකම හෝ කල්බදු ගෙවීම් ලැබීමට ඇති අයිතිය මැණීමේ ඇතුළත් කර ඇති වාර්තා කරන ලද කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී දරන ලද මූලික සෘජු පිරිවැයයි,
- ලාභාංශ, අමතර ණය සහ තවදුරටත් බදුදීම වැනි, කල්බදු සැලසීම මගින් පනවා ඇති සීමා කිරීම්.

(ආ) තවම ආරම්භ නොකරන ලද, කල්බද්දක් සැලකිය යුතු හිමිකම සහ බැඳීම් අස්තිත්වය කෙරෙහි ඇතිකරනු ලබයි නම්, එවැනි කල්බද්දක ප්‍රධාන කොන්දේසි පිළිබඳ තොරතුරු.

25. 24 වැනි ඡේදය ප්‍රකාර, හෙළිදරව් කිරීම්වල ඇතුළත් සැලකිය යුතු උපකල්බදුවල ස්වභාවය සහ වටිනාකම අස්තිත්වයක් විසින් හඳුනාගත යුතු ය.
26. 20 වැනි ඡේදය ප්‍රකාර කෙටි කාලීන කල්බදු සඳහා ගිණුම් තබන අස්තිත්වයක් එම කරුණ සහ එවැනි කෙටි කාලීන කල්බදුකරුවන් සඳහා මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙහි හඳුනාගත් වටිනාකම හෙළිදරව් කළ යුතුය.
27. පාදක වත්කම් පන්ති මගින් කොටස්වලට විසුරුවා බදු ගැණුම්කරු ඉඩම භාවිතා කිරීමට ඇති හිමිකම සහ කල්බදු ගෙවීම් සඳහා වන වගකීම්වල ආරම්භක සහ අවසාන ශේෂයන්ගේ සංසන්දනයක් හෙළිදරව් කළ යුතුය. කාලපරිච්ඡේදය තුළ මුදලින් ගෙවන ලද මුද්‍රා කල්බදු වෙන්ව සැසඳීමෙහි පෙන්විය යුතු ය.

කල්බද්දක් මගින් පැන නගින වටිනාකම ,කාල නිර්ණය සහ මුදල් ප්‍රවාහවල අවිනිශ්චිතතාව පිළිබඳ විස්තර :

28. කල්බදු ගෙවීම්වල වර්තමාන අගය නිර්ණය කිරීමේ දී අලුත් කිරීම් විකල්ප, අසම්භාව්‍ය කුලී, වාර විකල්ප දඩ අවශේෂ අගය සහතිකවීම්, සහ භාවිතා කළ වට්ටම් අනුපාතිකය සම්බන්ධයෙන් සැලකිය යුතු අන්දමේ උපකල්පනයන් සහ විනිශ්චයන් සහ උපකල්පනයන්හි සහ විනිශ්චයන්හි යම් වෙනස් වීම් පිළිබඳ, තොරතුරු අස්තිත්වය විසින් හෙළිදරව් කළ යුතුය.
29. 30 වැනි ඡේදයේ විස්තර කර ඇති පරිදි හැර, SLFRS මූල්‍ය සාධන පත්‍ර: හෙළිදරව් කිරීම්වල 32-43 ඡේදවලින් අවශ්‍ය කරන පරිදි කල්බද්දකින් පැන නගින අවදානම්වලට සම්බන්ධ තොරතුරු අස්තිත්වයක් විසින් හෙළිදරව් කළ යුතු ය.
30. SLFRS 7 හි 39 (අ) සහ (ඇ) ඡේදවලින් අවශ්‍ය කරන පරිනතවීම් විශ්ලේෂණයන් වෙනුවට මුල් අවුරුදු පහ සඳහා වාර්ෂික පදනම මත වට්ටම් නොකළ මුදල් ප්‍රවාහද ඉතිරි වර්ෂ සඳහා මුළු වටිනාකම පෙන්වමින් කල්බදු ගෙවීම් කිරීමට ඇති වගකීම්වල පරිණත වීමේ විශ්ලේෂණයන් බදුගැණුම්කරු හෙළිදරව් කළ යුතු ය. පරිණතවීම් විශ්ලේෂණයන් කල්බද්දෙහි විශේෂිතව දක්වා ඇති අවම බැඳීම් (එනම්, අසම්භාව්‍ය කුලී සහ වාර විකල්ප දඩ කොන්දේසි සහ අවශේෂ වටිනාකම් සහතික යටතේ අපේක්ෂිත ගෙවීම් හැර) සහ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙහි හඳුනාගත් මුදල් ප්‍රමාණය වෙන්කොට හඳුනාගත යුතු ය.

බලාත්මක දිනය:

31. අස්තිත්වයක් විසින් මෙම SoAT, 2012 ජනවාරි 01 දින හෝ පසුව ආරම්භවන කාලපරිච්ඡේද සඳහා එහි වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ව්‍යවහාර කළ යුතු ය.

සංක්‍රාන්තිය

32. 31-38 ඡේදයන්හි සංක්‍රාන්ති විධිවිධාන අරමුණ සඳහා මුල් ව්‍යවහාරකරණ දිනය වනුයේ අස්තිත්වයක් මෙම SoAT ව්‍යවහාරකර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කරන පළමු සංසන්දනාත්මක කාලපරිච්ඡේදයේ ආරම්භයයි. අස්තිත්වයක් විසින් මේ SoAT හි විෂයය පථය ඇතුළත සියලුම ඉතිරිව ඇති කොන්ත්‍රාත්තු, 34- 38 ඡේදයන්හි විස්තර කර ඇති පරිදි මූලික ව්‍යවහාරකරණ දිනට සරල කළ අතීතානුයෝගී ප්‍රවේශය භාවිතා කරමින් මැනීම සහ හඳුනාගැනීම කළ යුතු ය.
33. ඉදිරිපත් කළ කලින්ම වූ කාලපරිච්ඡේදයේ ආරම්භයේ සිට නව ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය ව්‍යවහාර කළේයයි සලකා ඉදිරිපත් කළ කලින්ම වූ පෙර කාලපරිච්ඡේදයේ, ස්කන්ධයේ බලපෑම් ඇති වූ සෑම සංරචකයක් සහ ඉදිරිපත් සෑම කාලපරිච්ඡේදයකම හෙළිදරව් කළ වෙනත් සංසන්දනාත්මක වටිනාකම්වල ආරම්භක ශේෂය අස්තිත්වය විසින් ගැලපිය යුතු ය.

කල්බදුකරුවන් :

34. 35-37 ඡේදයන් මූලික ව්‍යවහාර කරන දිනයේ ව්‍යවහාරකරණය කළේ නම් හැර, කල්බද්දක්:
- (අ) මුල් ව්‍යවහාර කරන දින බදු ගැණුම්කරුගේ වර්ධක ණය ගැණුම් අනුපාතිකය භාවිතා කර වට්ටම් කළ, වර්තමාන අගයට මණින ඉතිරිව ඇති කල්බද්දක් සඳහා කල්බදු ගෙවීමට ඇති වගකීම හඳුනා ගැනේ.
 - (ආ) හානිකරණය පිළිබිඹුවීමට වන යම් ගැලපීම්වලට යටත්ව කල්බදු ගෙවීමට සම්බන්ධ වගකීම් වටිනාකම මනින සෑම ගෙවීමට ඇති කල්බද්දක, ඉඩම භාවිතයට ඇති හිමිකම හඳුනා ගැනීම.
35. කල්බදු වාරය තුල කල්බදු ගෙවීම් අසමාන වන කල්හි, බදු ගැණුම්කරු විසින්, ඉඩම භාවිතය පිළිබඳ මුල් ව්‍යවහාර කළ දින හඳුනාගත් අයිතිය, යම් හඳුනාගත් පෙර ගෙවූ හෝ උපචිත කල්බදු ගෙවීම් වටිනාකම් වලින් ගැලපිය යුතු ය.
36. UTIF මගින් 2007 මැයි 31 දින නිකුත් කළ සහ ප්‍රකාශයට පත් කළ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ව්‍යවහාරකරවන උපදේශන අංක 1, ප්‍රකාර වර්ගීකරණය කළ සහ ගිණුම් ගතකළ කල්බදු සඳහා මුල් ව්‍යවහාර කරන දින ඉඩම් භාවිතයට හිමිකමේ ධාරණ වටිනාකම වනුයේ , මෙම SoAT ප්‍රකාර, වගකීම වැඩිකිරීම සඳහා ගැලපීම් කිරීමෙන් පසු වත්කමේ ධාරණ වටිනාකමයි.
37. ආරම්භක ව්‍යවහාරකරණ දින කෙටි කාලීන කල්බදු සඳහා ගිණුම්කරන බදුකරු, කල්බදු ගෙවීමට ඇති වගකීම, ඉතිරිව ඇති කල්බදු සඳහා ගෙවීමට ඇති, බදුගැණුම්කරු විසින් ගිණුම්ගත කරන සෑම කෙටිකාලීන කල්බද්දක් සඳහා මුල් ව්‍යවහාර කරන දින ඉතිරිව ඇති කල්බදු ගෙවීම්වල වට්ටම් නොකළ වටිනාකම මණින ලද, කල්බදු ගෙවුම් කිරීමට වන වගකීම සහ හඳුනාගත් වගකීමේ වටිනාකමට ඉඩම භාවිතා කිරීමේ හිමිකම බදු ගැණුම්කරු හඳුනාගත යුතු ය.

හෙළිදරව් කිරීම :

38. LKAS 8 ගිණුම්කරන ප්‍රතිපත්ති, ගිණුම්කරන ඇස්තමේන්තුවල වෙනස්වීම් සහ වැරදි මගින් අවශ්‍ය සංක්‍රාන්ති හෙළිදරව් කිරීම්, මූලික ගැලපීම් සහ තනුක කොටසක ඉපයුම් හෙළිදරව් නොකර අස්තිත්වයක් විසින් සැපයිය යුතු ය.
39. මෙම SoAT පහත සඳහන් SLFRS අවලංගු කරයි:
- (අ) LKAS 17 කල්බදු,
 - (ආ) IFRIC 4 සැලසුමක් කල්බද්දක් සමන්විත දූයි නිර්නය කිරීම,
 - (ඇ) SIC 15 මෙහෙයුම් කල්බදු - දිරිගැන්වීම්,
 - (ඈ) SIC 27 නෛතික ස්වරූපයේ කල්බද්දක් සම්බන්ධ ගනුදෙනුවල හරය ඇගයීම.